

POSTANOWIENIE

13 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 13 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa L. spółki komandytowej w K. (poprzednio: L. spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa)
przeciwko I.B.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej I.B.
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z 14 lipca 2023 r., XIII Ga 1331/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami postępowania
kasacyjnego na rzecz powódki.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca I.B. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej z uwagi na oczywiście uzasadniony zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 299 k.s.h.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała przyjąć, aby taka sytuacja wystąpiła w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem.

Wykazanie bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce (art. 299 § 1 k.s.h.) wymaga co do zasady wszczęcia egzekucji z całości majątku spółki; pominięcie niektórych składników majątku nie zwalnia jednak *per se* członka zarządu z ponoszenia odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Członek zarządu jest wolny od tej odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że egzekucja z pominiętych składników majątku mogła przynieść realny skutek (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 134, z dnia 7 maja 2008 r., II CSK 461/07, z dnia 30 maja 2008 r., III CSK 12/08, z dnia 30 stycznia 2014 r., III CSK 70/13, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2017 r., IV CSK 55/17 oraz z dnia 19 czerwca 2019 r., IV CSK 583/18 i powołane tam dalsze orzecznictwo).

W okolicznościach sprawy *clou* sporu stanowiła ocena, czy pozwana udowodniła, że skierowanie egzekucji do pominiętych przez powódkę składników majątkowych P. Sp. z o.o. istotnie mogłoby uczynić egzekucję efektywną. Sąd Rejonowy, odwołując się przede wszystkim do opinii biegłego wskazującej na wartość pominiętych przez powódkę składników majątkowych, uznał tę okoliczność za wykazaną. Sąd Okręgowy, bazując na specyfice składników majątkowych, do których pierwotnie nie skierowano egzekucji, dokonał odmiennej oceny, przyjmując, że zachowanie powódki w toku postępowania egzekucyjnego miało uzasadnienie, a ponadto twierdzenia pozwanej, według których powódka miała realną możliwość zaspokojenia się z powołanych składników majątku, uznał za nieudowodnione.

W zestawieniu z motywami zaskarżonego wyroku, wniosek nie stwarzał podstaw do przyjęcia, iżby stanowisko Sądu Okręgowego w tej materii było błędne w sposób kwalifikowany i widoczny już *prima vista*, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Dostrzec trzeba, że jakkolwiek wycena składnika majątku co do zasady stanowi przedmiot wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.), to określenie wartości przedmiotu majątkowego, który nie został objęty egzekucją, jest tylko jednym z elementów prowadzących do stwierdzenia, że możliwość zaspokojenia się z pozostałego majątku spółki miała efektywny charakter. Uwzględnienia wymagają w tej mierze także inne okoliczności, w szczególności realna możliwość wymuszonego zbycia pominiętego składnika majątku za określoną cenę. Sąd Okręgowy zwrócił w tym kontekście uwagę, że przedmioty majątkowe, które wskazywała pozwana w kontekście potencjalnej egzekucji, miały specyficzny charakter, a krąg ich potencjalnych nabywców był bardzo wąski – chodziło bowiem o patent i mające go materializować urządzenie o prototypowym, badawczym charakterze, którego stosowanie nie wyszło poza fazę laboratoryjną.

Oszacowana przez biegłego wartość została ponadto określona metodą odtworzeniową, a zatem nie tyle przez zestawienie cen z porównywalnych transakcji na rynku, lecz przez pryzmat kosztów nakładów koniecznych do realizacji instalacji i zapewnienia ochrony patentowej. Tak ustalona wartość nie przekłada się na realną wartość zbywcą składnika majątku, zwłaszcza w warunkach wymuszonej sprzedaży egzekucyjnej. Ponadto, racjonalna sprzedaż urządzenia, z

racji objęcia technologii ochroną wynikającą z patentu, powinna nastąpić tylko łącznie z patentem, co również nie pozostawało bez wpływu na faktyczną zbywalność rozważanych składników majątkowych.

Niezależnie od tego, w aspekcie ewentualnych zaniechań powódki w ramach pierwszego postępowania egzekucyjnego, Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że komornik wezwał dłużnika – P. Sp. z o.o. – do udzielenia wyjaśnień m.in. co do posiadanych ruchomości i praw majątkowych, przy czym w dacie doręczenia wezwania członkiem zarządu był poprzednik prawny pozwanej. P. Sp. z o.o. nie zareagowała jednak na to wezwanie.

Uzupełniając należało zważyć, że ustalenie, czy w okolicznościach sprawy egzekucja z określonych przedmiotów majątkowych rokowała powodzenie, stanowi przede wszystkim *quaestio facti*, w judykaturze wskazywano natomiast wielokrotnie, że postępowanie kasacyjne nie stanowi kolejnej odsłony sporu co do oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych (por. art. 398³ § 3 i art. 398¹³ k.p.c.). Strona pozwana, zdając sobie sprawę z tych ograniczeń, koncentrowała swoją argumentację na zarzucie naruszenia art. 278 k.p.c. i wątpliwościach Sądu Okręgowego wokół prawidłowości dokonanej wyceny, wymagającej wiadomości specjalnych. Raz jeszcze należało jednak zauważyć, że w szczególnych okolicznościach – takie zaś z racji charakteru pominiętych składników majątku miały miejsce w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem – ustalona przez biegłego wartość składnika majątkowego, zwłaszcza jego wartość odtworzeniowa, może nie mieć rozstrzygającego charakteru z punktu widzenia skuteczności potencjalnej egzekucji z tego przedmiotu, a badając tę kwestię sąd nie jest związany opinią biegłego, lecz ocenia ją w świetle zgromadzonych w sprawie dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.), a także zasad doświadczenia życiowego i logiki (art. 231 k.p.c.).

Należało zatem odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

(K.G.)

[a]